

congrés de cultura catalana

Resolucions Àmbit de Recerca del Congrés de Cultura Catalana

LES BIBLIOTEQUES A CATALUNYA

A principis del segle XX, i poc després de 1914, quan l'Institut d'Estudis Catalans obrí al públic les sales de la Biblioteca de Catalunya, la Mancomunitat de Catalunya va crear l'Escola de Bibliotecàries i la consegüent xarxa de Biblioteques populars i especialitzades. S'iniciava, així, una política bibliotecària moderna i coherent.

Ja hi havia, d'abans, altres biblioteques, i algunes amb fons ben consistents, però el seu accés al públic era restringit i dificultós: la de l'Ateneu Barcelonès, de la Universitat, de les Acadèmies, dels Instituts, dels Seminaris...

A darreries dels anys 20, un cop desapareguda la Mancomunitat, les Caixes d'Estalvis promogueren Biblioteques orientades a la lectura pública i popular. La Generalitat impulsà vivament tant les Biblioteques Populars com la Biblioteca de Catalunya. La Universitat Autònoma organitzà Biblioteques especialitzades de Seminari, amb l'objectiu científic de podar al dia els coneixements i d'impulsar la investigació.

Els anys 40, un cop segades totes les trajectòries del desenvolupament cultural català, les Diputacions assumiren les Biblioteques de les Províncies respectives, malgrat que més tard les de Girona, Tarragona i Lleida signaren un acord amb el "Servicio Nacional de Lectura". La Biblioteca de Catalunya (de l'Institut d'Estudis Catalans) fou anomenada "Biblioteca Central" i, conjuntament amb tota la xarxa de Biblioteques Populars, quedà a mans de la Diputació Provincial de Barcelona.

Actualment a Catalunya els organismes encarregats del manteniment i la creació de Biblioteques són les Diputacions i els Ajuntaments, les Caixes d'Estalvis, l'Administració Central i, en alguns casos, entitats professionals i privades. Aquests organismes han actuat sense cap mena de coordinació mútua, amb polítiques culturals subjectives i canviants tant en els criteris com en els recursos. Ultra al control ideològic que van dur a terme, foren també reflexe, des de casa nostra mateix, de l'actitud repressiva envers la cultura catalana. Ambdues actituds, tanmateix, es van anar esmorteïnt progressivament a mesura que la dictadura es descomposava, i això gràcies sempre a resoludes gestions i actituds personals.

A l'hora d'estructurar una política bibliotecària pel futur, caldrà tenir en compte que:

- La Biblioteca de Catalunya s'haurà de convertir en la Biblioteca Nacional de Catalunya, i recollirà exhaustivament tota la producció bibliogràfica catalana.

- Donada la manca de bibliografia científica a Catalunya, s'haurà de crear una xarxa de biblioteques científiques i especialitzades al servei dels investigadors.
- Les Biblioteques han de ser un **servei públic**, un "equipament social" imprescindible per les escoles, els barris de les ciutats, els pobles, els centres comarcals. El Servei de Biblioteques a la Universitat haurà de tenir, naturalment, una importància enorme.
- El Servei de Biblioteques serà obert a tothom, sense traves ni discriminacions de cap mena.
- La seva creació i manteniment seran assumits per l'Administració Pública, i també per totes les iniciatives privades que desitgin contribuir al desenvolupament cultural del poble de Catalunya.
- Caldrà acceptar les Normes Internacionals vigents (que determinen, per exemple, el nombre mínim de volums en relació a les poblacions), i això implicarà una dotació de pressupostos al Servei de Biblioteques molt més elevada que l'actual.
- Les Biblioteques de barri, de poble, etc., hauran de poder atendre quasi totalment la demanda del seu sector. Unicament la demanda molt especialitzada hauria d'haver de recórrer a les Biblioteques de recerca.
- El personal professional, per l'eficiència del Servei bibliotecari, rebrà una formació científica i tècnica adient, garantida per uns estudis seriosos i reconeguts, de nivell universitari.

La planificació d'una xarxa de Biblioteques Públiques, amb fons suficients i ben organitzats, la modernització de les actuals instal·lacions i la seva adaptació a les noves tecnologies, el desenvolupament de les Biblioteques Universitàries d'acord amb les noves orientacions de la docència i amb el creixement de la població estudiant, la creació de Biblioteques a totes les escoles i centres d'ensenyament... són realitzacions necessàries però que només esdevindran possibles i es podran assolir mitjançant una política catalana autonòmica que consideri la cultura com un dret inalienable del poble i de la persona.

*Paràgraf referent a Biblioteques que s'inclou
a les Conclusions del Congrés de Cultura Catalana*

Les Biblioteques són un servei públic imprescindible a les escoles, als barris, als pobles, als centres comarcals i a les Universitats. Obertes a tothom sense traves ni discriminacions. Aquest servei serà assumit per la Conselleria de Cultura de la Generalitat amb la qual podran col·laborar les iniciatives privades que desitgin contribuir al desenvolupament del poble de Catalunya.

La Biblioteca de Catalunya s'haurà de convertir en Biblioteca Nacional de Catalunya. Entre les seves funcions hi haurà la de recollir exhaustivament tota la producció editorial catalana i tota la informació bibliogràfica i documental que sobre Catalunya es produeixi arreu del món. Caldrà crear una xarxa de biblioteques científiques i especialitzades al servei dels investigadors.

El personal professional rebrà una formació científica i tècnica, garantida per uns estudis reconeguts de nivell universitari, partint de l'actual Escola de Bibliologia.

Barcelona, octubre de 1977